ଭାରତ - ଶ୍ରୀଲଙ୍କା ସଂଯୁକ୍ତ ବକ୍ତବ୍ୟ: ଏକ ଅଂଶୀଦାର ଭବିଷ୍ୟତ ପାଇଁ ଭାଗୀଦାରୀତାର ପ୍ରୋତ୍ସାହନ

ଡିସେମ୍ବର 16, 2024

ଭାରତର ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ମହାମହିମ ଶ୍ରୀ ନରେନ୍ଦ୍ର ମୋଦୀ ଏବଂ ଶ୍ରୀଲଙ୍କାର ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ମହାମହିମ ଅନୁରା କୁମାରା ଦିସାନାୟକେ 16 ଡିସେମ୍ବର 2024 ରେ ଭାରତ ଗଣରାଜ୍ୟର ରାଜକୀୟ ଯାତ୍ରା ସମୟରେ ନୂଆଦିଲ୍ଲୀରେ ନିଜର ବୈଠକରେ ବିସ୍ତୃତ ଏବଂ ଫଳପ୍ରଦ ଆଲୋଚନା କରିଥିଲେ।

2. ନେତାଦ୍ୱୟ ଏହି କଥା ଉପରେ ପୁଣି ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇଥିଲେ ଯେ ଭାରତ-ଶ୍ରୀଲଙ୍କା ଦ୍ୱିପାକ୍ଷିକ ଭାଗିଦାରୀତା ଗଭୀର ସାଂସ୍କୃତିକ ଏବଂ ସଭ୍ୟତାଗତ ସମ୍ବନ୍ଧ, ଭୌଗୋଳିକ ନିକଟତରତା ଓ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ସହ ଥିବା ସମ୍ବନ୍ଧ ଉପରେ ଆଧାରିତ ଅଟେ।

3. ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ଦିସାନାୟକେ 2022 ରେ ଅଭୂତପୂର୍ବ ଆର୍ଥିକ ସଙ୍କଟ ସମୟରେ ଓ ପରେ ଶ୍ରୀଲଙ୍କାର ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ ଭାରତ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଦୃଢ ସହାୟତା ପାଇଁ ନିଜର ଗଭୀର ପ୍ରଶଂସା ବ୍ୟକ୍ତ କରିଥିଲେ। ସମୃଦ୍ଧ ଭବିଷ୍ୟତ, ଅଧିକ ସୁଯୋଗ ଏବଂ ସ୍ଥାୟୀ ଅର୍ଥନୈତିକ ବିକାଶ ପାଇଁ ଶ୍ରୀଲଙ୍କାର ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ଆଶା ଗୁଡ଼ିକୁ ପୂରଣ କରିବା ପାଇଁ ନିଜର ଗଭୀର ପ୍ରତିବଦ୍ଧତାକୁ ମନେ ପକାଇ ସେ ଏହି ଲକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତି ପାଇଁ ଭାରତର ନିରନ୍ତର ସମର୍ଥନକୁ ଅପେକ୍ଷା କରିଥିଲେ। ଭାରତର 'ପ୍ରଥମେ ପଡ଼ୋଶୀ' ନୀତି ଓ 'SAGAR' (ସାଗର) ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରେ ଶ୍ରୀଲଙ୍କାର ଅଧିବାସୀଙ୍କ ବିଶେଷ ସ୍ଥାନକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖି ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ମୋଦୀ ଦିସାନାୟକେଙ୍କୁ ଏହି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଭାରତର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରତିବଦ୍ଧତା ବିଷୟରେ ଆଶ୍ୱାସନା ଦେଇଛନ୍ତି।

4. ଉଭୟ ନେତା ସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି ଯେ ଗତ କିଛି ବର୍ଷ ଗୁଡ଼ିକରେ ଦ୍ୱିପାକ୍ଷିକ ସମ୍ବନ୍ଧ ଗଭୀର ହୋଇଥିଲା ଓ ଶ୍ରୀଲଙ୍କାର ସାମାଜିକ-ଅର୍ଥନୈତିକ ବିକାଶରେ ସେମାନେ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଯୋଗଦାନ ଦେଇଛନ୍ତି। ପରବର୍ତ୍ତୀ ସହଯୋଗର ସମ୍ଭାବନାକୁ ସୂଚିତ କରି ଉଭୟ ନେତା ଭାରତ ଏବଂ ଶ୍ରୀଲଙ୍କା ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ସମ୍ପର୍କକୁ ଦୁଇ ଦେଶର ଜନସାଧାରଣଙ୍କ କଲ୍ୟାଣ ପାଇଁ ପାରସ୍ପରିକ ଲାଭଦାୟକ ବ୍ୟାପକ ସହଭାଗୀତା ପାଇଁ ଆଗକୁ ବଢାଇବାକୁ ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରତିବଦ୍ଧତାକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରିଛନ୍ତି।

ରାଜନୈତିକ ବାର୍ତ୍ତାଳାପ

5. ଗତ ଦଶନ୍ଧିରେ ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଥିବା ରାଜନୈତିକ ପାରସ୍ପରିକ ସମ୍ପର୍କ ଏବଂ ଦ୍ୱିପାକ୍ଷିକ ସମ୍ପର୍କକୁ ଅଧିକ ଗଭୀର କରିବାରେ ସେମାନଙ୍କର ଯୋଗଦାନକୁ ସ୍ୱୀକାର କରି ଉଭୟ ନେତା ନେତୃତ୍ୱ ତଥା ମନ୍ତ୍ରୀ ସ୍ତରରେ ରାଜନୈତିକ ଯୋଗଦାନକୁ ଆହୁରି ତୀବ୍ର କରିବାକୁ ରାଜି ହୋଇଛନ୍ତି।

6. ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ମୂଲ୍ୟବୋଧକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରିବା ଏବଂ ନିଜର ସଂସ୍ଥାଗତ ସର୍ବୋତ୍ତମ ଅଭ୍ୟାସ ଉପରେ ବିଶେଷଜ୍ଞତାକୁ ଅଂଶୀଦାର କରିବା ପାଇଁ ଦୁଇ ନେତା ନିୟମିତ ସଂସଦୀୟ ସ୍ତରର ଆଦାନ ପ୍ରଦାନର ମହତ୍ତ୍ୱକୁ ମଧ୍ୟ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି।

ବିକାଶ ସହଯୋଗ

7. ଦୁଇ ଜଣ ନେତା ଶ୍ରୀଲଙ୍କା ପାଇଁ ଭାରତ କରିଥିବା ବିକାଶ ସହାୟତାର ସକାରାତ୍ମକ ଓ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଭୂମିକାକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ ଯିଏ ନିଜର ସାମାଜିକ-ଅର୍ଥନୈତିକ ବିକାଶରେ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଯୋଗଦାନ କରିଛି। ବର୍ତ୍ତମାନ ଚାଲିଥିବା ଋଣ ପୁନଃଗଠନ ସତ୍ତ୍ୱେ ପରିଯୋଜନା ଗୁଡ଼ିକର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ପାଇଁ ଭାରତର ନିରନ୍ତର ସହାୟତାକୁ ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ଦିସାନାୟକେ ପ୍ରଶଂସା କରିଥିଲେ। ସେ ଭାରତର ସେହି ପରିଯୋଜନା ଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ଅନୁଦାନ ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ କରିବାର ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ମଧ୍ୟ ସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି ଯାହାକି ମୂଳ ରୂପରେ ଋଣ ସହାୟତା ମାଧ୍ୟମରେ ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଥିଲା, ଯାହା ଦ୍ୱାରା ଶ୍ରୀଲଙ୍କାର ଋଣ ଭାର କମ ହୋଇଗଲା।

8. ଜନସାଧାରଣ ଆଧାରିତ ବିକାଶ ସହଭାଗୀତାକୁ ଆହୁରି ଦୃଢ଼ କରିବା ପାଇଁ ଘନିଷ୍ଠ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ନିଜର ପ୍ରତିବଦ୍ଧତାକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରି ଉଭୟ ନେତା ସହମତ ହୋଇଥିଲେ ଯେ:

i. ଭାରତୀୟ ଗୃହ ପରିଯୋଜନାର III ଏବଂ IV ପର୍ଯ୍ୟାୟ, 3 (ତିନି) ଦ୍ୱୀପପୁଞ୍ଜ ହାଇବ୍ରିଡ୍ ନବୀକରଣ ଯୋଗ୍ୟ ଶକ୍ତି ପରିଯୋଜନା ଏବଂ ଶ୍ରୀଲଙ୍କାରେ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରଭାବ ସାମୁଦାୟିକ ବିକାଶ ପରିଯୋଜନା ଗୁଡ଼ିକ ପରି ଚାଲୁଥିବା ପରିଯୋଜନା ଗୁଡ଼ିକୁ ଠିକ୍ ସମୟରେ ସମାପ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ମିଳିମିଶି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା;

ii. ଭାରତୀୟ ଉତ୍ପତ୍ତି ତାମିଲ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ, ପୂର୍ବାଞ୍ଚଳ ପ୍ରଦେଶ ତଥା ଶ୍ରୀଲଙ୍କାରେ ଧାର୍ମିକ ସ୍ଥାନ ଗୁଡ଼ିକର ସୌର ବିଦ୍ୟୁତିକରଣ ପାଇଁ ପରିଯୋଜନାର ଠିକ୍ ସମୟରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ଦିଗରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସମର୍ଥନ ପ୍ରଦାନ କରିବା;

iii. ଶ୍ରୀଲଙ୍କା ସରକାରଙ୍କ ଆବଶ୍ୟକତା ଏବଂ ପ୍ରାଥମିକତା ଅନୁଯାୟୀ ବିକାଶ ସହଭାଗିତା ପାଇଁ ନୂତନ ପରିଯୋଜନା ଏବଂ ସହଯୋଗର କ୍ଷେତ୍ରଗୁଡ଼ିକୁ ଚିହ୍ନଟ କରିବା।

ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଓ କ୍ଷମତା ନିର୍ମାଣ

9. ଶ୍ରୀଲଙ୍କାକୁ କ୍ଷମତା ନିର୍ମାଣ ସହାୟତା ଯୋଗାଇବାରେ ଏବଂ ଶ୍ରୀଲଙ୍କାରେ ବିଭିନ୍ନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅନୁକୂଳିତ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଏବଂ କ୍ଷମତା ନିର୍ମାଣର ଆବଶ୍ୟକତା ଉପରେ ବିଚାର କରିବାରେ ଭାରତର ଭୂମିକାକୁ ରେଖାଙ୍କିତ କରି, ନେତାମାନେ:

i. ଭାରତରେ ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଉତ୍ତମ ଶାସନ କେନ୍ଦ୍ର ମାଧ୍ୟମରେ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷ ଅବଧି ମଧ୍ୟରେ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ ଓ ବିଭାଗରେ 1500 ଶ୍ରୀଲଙ୍କା ବେସରକାରୀ କର୍ମଚାରୀଙ୍କ ଧ୍ୟାନ କେନ୍ଦ୍ରିତ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଆୟୋଜନ କରିବା ପାଇଁ ରାଜି ହୋଇଛନ୍ତି; ଏବଂ

ii. ଶ୍ରୀଲଙ୍କାର ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ର ମଧ୍ୟରେ ନାଗରିକ, ପ୍ରତିରକ୍ଷା ଏବଂ ଆଇନଗତ ବିଭାଗରେ ଶ୍ରୀଲଙ୍କାର ଅଧିକାରୀ ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଅଧିକ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିବାକୁ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତିବଦ୍ଧ ହୋଇଛନ୍ତି।

ଋଣ ପୁନର୍ଗଠନ

10. ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ଦିସାନାୟକେ ଜରୁରୀକାଳୀନ ଆର୍ଥିକ ସହାୟତା ଏବଂ 4 ବିଲିୟନ ଆମେରିକୀୟ ଡଲାରର ବିଦେଶୀ ମୁଦ୍ରା ସହାୟତା ସହିତ ଅଦ୍ୱିତୀୟ ତଥା ବହୁମୁଖୀ ସହାୟତା ମାଧ୍ୟମରେ ଶ୍ରୀଲଙ୍କାର ଅର୍ଥବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ସ୍ଥିର କରିବାରେ ଭାରତର ସହାୟତା ପାଇଁ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ମୋଦୀଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଜଣାଇଛନ୍ତି। ଠିକ୍ ସମୟରେ ଋଣ ପୁନଃଗଠନ ଆଲୋଚନାକୁ ଅନ୍ତିମ ରୂପ ଦେବାରେ ପ୍ରମୁଖ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିଥିବାରୁ ଶ୍ରୀଲଙ୍କାର ଋଣ ପୁନର୍ଗଠନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଭାରତର ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସହାୟତାକୁ ସେ ସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି, ଯେଉଁଥିରେ ଅଧିକାରିକ ଋଣଦାତା ସମିତି (OCC) ର ସହ-ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଭାବରେ ତାଙ୍କର ସହଯୋଗ ମଧ୍ୟ ସାମିଲ ଅଟେ। ସେ ଚାଲିଥିବା ଋଣ ସହାୟତା ଅନ୍ତର୍ଗତ ସମ୍ପନ୍ନ ପରିଯୋଜନା ଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ଶ୍ରୀଲଙ୍କାରୁ ପରିଶୋଧ ଦେୟ ପାଇଁ 20.66 ମିଲିୟନ୍ ଆମେରିକୀୟ ଡଲାରର ଆର୍ଥିକ ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ କରିଥିବା ପାଇଁ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଜଣାଇଛନ୍ତି, ଯାହା ପାଇଁ ଏହି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସମୟରେ ଋଣ ଭାର ଅତ୍ୟଧିକ ପରିମାଣରେ ହ୍ରାସ ପାଇଛି। ଶ୍ରୀଲଙ୍କା ସହିତ ଘନିଷ୍ଠ ତଥା ବିଶେଷ ସମ୍ବନ୍ଧକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରି ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ମୋଦୀ ଆବଶ୍ୟକତା ସମୟରେ ତଥା ଆର୍ଥିକ ସୁଧାର ଓ ସ୍ଥିରତା ତଥା ନିଜର ଲୋକମାନଙ୍କର ସମୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ନିଜର ଅନୁସନ୍ଧାନରେ ଦେଶ ପାଇଁ ଭାରତର ନିରନ୍ତର ସହାୟତାକୁ ଦୋହରାଇଛନ୍ତି। ନେତାମାନେ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ଋଣ ପୁନର୍ଗଠନ ଉପରେ ଦ୍ୱିପାକ୍ଷିକ MoU ଉପରେ ଆଲୋଚନା ଗୁଡ଼ିକୁ ସମାପ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ।

11. ଉଭୟ ନେତା ସହମତ ହୋଇଥିଲେ ଯେ ବିଭିନ୍ନ କ୍ଷେତ୍ର ମଧ୍ୟରେ ଋଣ ଚାଳିତ ମଡେଲଗୁଡିକରୁ ପୁଞ୍ଜି ବିନିଯୋଗ ଆଧାରରେ ଭାଗିଦାରୀ ଆଡକୁ ଏକ ରଣନୀତିକ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦ୍ୱାରା ଶ୍ରୀଲଙ୍କାରେ ଆର୍ଥିକ ସୁଧାର, ବିକାଶ ଏବଂ ସମୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଏକ ସ୍ଥାୟୀ ମାର୍ଗ ନିଶ୍ଚିତ ହେବ।

ସଂଯୋଗୀକରଣ ନିର୍ମାଣ

12. ନେତାମାନେ ଉତ୍ତମ ସମ୍ପର୍କର ମହତ୍ତ୍ୱକୁ ସୂଚାଇ ଦେଇଛନ୍ତି ଏବଂ ଦୁଇ ଅର୍ଥବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧ୍ୟରେ ସଂପନ୍ନତାର ଉପସ୍ଥିତିକୁ ସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି, ଯାହା ଉଭୟ ଦେଶର ଆର୍ଥିକ ବିକାଶ ଏବଂ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇ ପାରିବ। ଏହି ସମ୍ବନ୍ଧରେ:

i. ନାଗାପଟ୍ଟିନମ୍ ଏବଂ କାଙ୍କେସନ୍ତୁରାଇ ମଧ୍ୟରେ ଯାତ୍ରୀବାହୀ ଜାହାଜ ସେବାର ପୁଣିଥରେ ଆରମ୍ଭରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ଥିବା ବେଳେ ସେମାନେ ରାମେଶ୍ୱରମ୍ ଏବଂ ତଲାଇମାନର ମଧ୍ୟରେ ଯାତ୍ରୀବାହୀ ଜାହାଜ ସେବା ଆରମ୍ଭ କରିବା ଦିଗରେ ଅଧିକାରୀ ମାନେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ଉଚିତ ବୋଲି ସେମାନେ ସହମତ ହୋଇଥିଲେ।

ii. ଶ୍ରୀଲଙ୍କା ରେ କାଙ୍କେସନ୍ତୁରାଇ ବନ୍ଦରର ପୁନର୍ବାସ ଉପରେ ମିଳିତ ଭାବରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାର ସମ୍ଭାବନା ବିଷୟରେ ଅଧିକ ଜାଣନ୍ତୁ, ଯାହାକୁ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଠାରୁ ଅନୁଦାନ ସହାୟତା ସହିତ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରାଯିବ।

ଶକ୍ତି ବିକାଶ

13. ଶକ୍ତି ସୁରକ୍ଷା ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ଏବଂ ଜନସାଧାରଣ ମାନଙ୍କର ସାଧାରଣ ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ପୂରଣ କରିବା ପାଇଁ ବିଶ୍ୱାସନୀୟ, ସୁଲଭ ଏବଂ ସମୟ ଅନୁସାରେ ଶକ୍ତି ସମ୍ବଳର ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ପୂରଣ କରିବା ପାଇଁ ଉଭୟ ନେତା ମାନେ ଶକ୍ତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ସହଯୋଗକୁ ମଜବୁତ କରିବା ଏବଂ ଭାରତ ଓ ଶ୍ରୀଲଙ୍କା ମଧ୍ୟରେ ଚାଲୁଥିବା ଶକ୍ତି ସହଯୋଗ ପରିଯୋଜନା ଗୁଡ଼ିକର ସମୟ ଅନୁସାରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ସୁବିଧାର ମହତ୍ତ୍ୱକୁ ରେଖାଙ୍କିତ କରିଥିଲେ। ଏହି ସମ୍ବନ୍ଧରେ, ନେତାମାନେ ସହମତ ହୋଇଛନ୍ତି ଯେ:

i. ସୋମପୁରରେ ସୌର ଶକ୍ତି ପରିଯୋଜନା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ଦିଗରେ ପଦକ୍ଷେପ ନେବା ଏବଂ ଶ୍ରୀଲଙ୍କାର ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁସାରେ ଏହାର କ୍ଷମତା ବୃଦ୍ଧି କରିବା।

ii. ଏହା ସହିତ ଆଲୋଚନାର ବିଭିନ୍ନ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଥିବା ଅନେକ ପ୍ରସ୍ତାବଗୁଡ଼ିକର ବିଚାର ଜାରୀ ରଖିବା:

(a) ଭାରତ ରୁ ଶ୍ରୀଲଙ୍କାକୁ LNG ଯୋଗାଣ।

(b) ଭାରତ ଏବଂ ଶ୍ରୀଲଙ୍କା ମଧ୍ୟରେ ଏକ ଉଚ୍ଚ କ୍ଷମତା ସମ୍ପନ୍ନ ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଗ୍ରୀଡ୍ ଇଣ୍ଟରକନେକ୍ସନ୍ ର ପ୍ରତିଷ୍ଠା।

(c) ଶସ୍ତା ତଥା ନିର୍ଭରଯୋଗ୍ୟ ଶକ୍ତି ଯୋଗାଣ ପାଇଁ ଭାରତରୁ ଶ୍ରୀଲଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏକ ବହୁ-ଉତ୍ପାଦ ପାଇପଲାଇନ୍ ଲାଗୁ କରିବା ପାଇଁ ଭାରତ, ଶ୍ରୀଲଙ୍କା ଏବଂ ସଂଯୁକ୍ତ ରାଷ୍ଟ୍ର ମଧ୍ୟରେ ସହଯୋଗ।

(d) ଜୀବଜନ୍ତୁ ଏବଂ ଉଦ୍ଭିଦ ସହିତ ପରିବେଶ ସୁରକ୍ଷାକୁ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଦେଉଥିବାବେଳେ ପାକ୍ ଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ସରେ ଅଫଶୋର ପବନ ଶକ୍ତି ସମ୍ଭାବ୍ୟତାର ମିଳିତ ବିକାଶ।

14. ତ୍ରିଙ୍କୋମାଲି ଟ୍ୟାଙ୍କ ଫାର୍ମର ବିକାଶରେ ଚାଲିଥିବା ସହଯୋଗକୁ ସ୍ୱୀକାର କରିବା ସହିତ, ଆଞ୍ଚଳିକ ଶକ୍ତି ଏବଂ ଶିଳ୍ପ କେନ୍ଦ୍ର ଭାବରେ ତ୍ରିଙ୍କୋମାଲିର ବିକାଶକୁ ସମର୍ଥନ କରିବାକୁ ଉଭୟ ନେତା ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଛନ୍ତି।

ଜନ-ଆଧାରିତ ଡିଜିଟାଲିକରଣ

15. ଜନ-ଆଧାରିତ ଡିଜିଟାଲକରଣ ଭାରତର ସଫଳ ଅଭିଜ୍ଞତାକୁ ସ୍ୱୀକାର କରିବା ଯାହାକି ଶାସନର ଉନ୍ନତି, ସେବା ବିତରଣରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣିବା, ପାରଦର୍ଶିତା ଆଣିବା ତଥା ସାମାଜିକ କଲ୍ୟାଣରେ ଯୋଗଦାନ କରିବାରେ ସହାୟକ ହୋଇଛି, ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ଦିସାନାୟକେ ଭାରତୀୟଙ୍କ ସହାୟତାରେ ଶ୍ରୀଲଙ୍କାରେ ଏହି ପ୍ରକାର ସମାନ ପ୍ରଣାଳୀଗୁଡ଼ିକୁ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବା ପାଇଁ ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି। ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ମୋଦୀ ଏହି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଶ୍ରୀଲଙ୍କାର ଉଦ୍ୟମରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସମର୍ଥନ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ଭାରତର ତତ୍ପରତାକୁ ଜଣାଇଛନ୍ତି। ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ, ନେତାଦ୍ୱୟ ସହମତ ହୋଇଛନ୍ତି ଯେ:

i. ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ ସରକାରୀ ସେବା ଯୋଗାଇବାରେ ଉନ୍ନତି ଆଣିବା ପାଇଁ ଦେଶକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ଶ୍ରୀଲଙ୍କାର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଡିଜିଟାଲ୍ ପରିଚୟ (SLUDI) ପରିଯୋଜନାର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତାକୁ ତ୍ୱରାନ୍ୱିତ କରିବା;

ii. ଭାରତର ସହାୟତାରେ ଶ୍ରୀଲଙ୍କାରେ ଡିଜିଟାଲ୍ ସାର୍ବଜନିକ ସଂରଚନା (DPI) କୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ଲାଗୁ କରିବା ପାଇଁ ସହଯୋଗ କରିବା।

iii. ଶ୍ରୀଲଙ୍କାରେ ଡିଜି ଲକରର କାର୍ଯ୍ୟଅମଳ ଉପରେ ଚାଲିଥିବା ବୈଷୟିକ ଆଲୋଚନାକୁ ଅଗ୍ରଗତି କରିବା ସହିତ ଭାରତରେ ପୂର୍ବରୁ ସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥିବା ଅଭିଜ୍ଞତା ଏବଂ ପ୍ରଣାଳୀ ଉପରେ ଆଧାର କରି ଶ୍ରୀଲଙ୍କାରେ DPI ଷ୍ଟାକ୍ ର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତାକୁ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ମିଳିତ କାର୍ଯ୍ୟ ସମୂହ ଗଠନ କରିବା।

iv. ଉଭୟ ଦେଶର ଲାଭ ପାଇଁ ତଥା ଉଭୟ ଦେଶର ଦେୟ ପଦ୍ଧତି ସମ୍ବନ୍ଧିତ ନିୟାମକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀକୁ ଧ୍ୟାନରେ ରଖି UPI ଡିଜିଟାଲ ପେମେଣ୍ଟର ବ୍ୟବହାରକୁ ବଢାଇ ଡିଜିଟାଲ ଆର୍ଥିକ ଟ୍ରାଞ୍ଜାକ୍ସନ୍ କୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରିବା।

v. ଭାରତର ଆଧାର ପ୍ଲାଟଫର୍ମ, GeM ପୋର୍ଟାଲ୍, PM ଗତି ଶକ୍ତି ଡିଜିଟାଲ ପ୍ଲାଟଫର୍ମ, ଡିଜିଟାଲକରଣ ସୀମା ଶୁଳ୍କ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଟିକସ ପ୍ରଣାଳୀରୁ ଶିକ୍ଷା ନେବା ପରେ ଦ୍ୱିପାକ୍ଷିକ ଆଦାନ-ପ୍ରଦାନ ଜାରି ରଖିବା, ଯଦ୍ୱାରା ଶ୍ରୀଲଙ୍କାରେ ସମାନ ପ୍ରଣାଳୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାର ଲାଭର ଅନୁସନ୍ଧାନ କରାଯାଇପାରିବ।

ଶିକ୍ଷା ଓ ପ୍ରଯୁକ୍ତି

16. ଶ୍ରୀଲଙ୍କାରେ ମାନବ-ସମ୍ବଳ ବିକାଶକୁ ସମର୍ଥନ କରିବା ଓ ଅଭିନବତା ଓ ପ୍ରଯୁକ୍ତିକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରିବା ଦୃଷ୍ଟିକୋଣ ସହିତ, ଦୁଇ ନେତା ସହମତ ହୋଇଛନ୍ତି ଯେ:

i. କୃଷି, ଜଳୀୟ କୃଷି, ଡିଜିଟାଲ ଅର୍ଥବ୍ୟବସ୍ଥା, ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ଏବଂ ପାରସ୍ପରିକ ହିତର ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅନୁସନ୍ଧାନ ଏବଂ ବିକାଶ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସହଯୋଗକୁ ବିସ୍ତାର କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବା।

ii. ଉଭୟ ଦେଶର ଶିକ୍ଷା ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ସହଯୋଗ ବିଷୟରେ ଅଧିକ ଜାଣିବା।

iii. ଶ୍ରୀଲଙ୍କାର ଷ୍ଟାର୍ଟଅପ୍ ଇଣ୍ଡିଆ ପାଇଁ ମାର୍ଗଦର୍ଶନ ସହିତ ଷ୍ଟାର୍ଟଅପ୍ ଇଣ୍ଡିଆ ଓ ଶ୍ରୀଲଙ୍କାର ସୂଚନା ଯୋଗାଯୋଗ ପ୍ରଯୁକ୍ତି ସଂସ୍ଥା (ICTA) ମଧ୍ୟରେ ସହଯୋଗକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରିବା।

ବ୍ୟାପାର ଓ ନିବେଶ ସହଯୋଗ

17. ଦୁଇଟି ନେତା ପ୍ରଶଂସା କରିଥିଲେ ଯେ ଭାରତ-ଶ୍ରୀଲଙ୍କା ମୁକ୍ତ ବ୍ୟବସାୟ ରାଜିନାମା (ISFTA) ଦୁଇ ଦେଶ ମଧ୍ୟରେ ବ୍ୟାପାର ଭାଗିଦାରୀତା ବୃଦ୍ଧି କରିଛି, ଏହା ସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି ଯେ ଭାରତରେ ଆର୍ଥିକ ବିକାଶ ଓ ସୁଯୋଗର ଗତି ସହିତ ବଢ଼ୁଥିବା ବଜାର ଆକାର ଓ ଶ୍ରୀଲଙ୍କା ପାଇଁ ବ୍ୟାପାର ଓ ନିବେଶ ବୃଦ୍ଧି କରିବା ପାଇଁ ଏହାର କ୍ଷମତାକୁ ବୁଝି ବାଣିଜ୍ୟ ସମ୍ପର୍କକୁ ଆହୁରି ବିସ୍ତାରିତ କରିବାର ଅତ୍ୟଧିକ ସମ୍ଭାବନା ରହିଛି, ଉଭୟ ନେତା ଏଥିରେ ସହମତ ହୋଇଛନ୍ତି ଯେ ଏହା ବର୍ତ୍ତମାନ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇ ବ୍ୟବସାୟ ଭାଗୀଦାରୀ କୁ ଆଗକୁ ବଢାଇବା ପାଇଁ ସମର୍ଥନ କରୁଛି:

i. ଆର୍ଥିକ ଓ ପ୍ରଯୁକ୍ତିଗତ ସହଯୋଗ ରାଜିନାମା ଉପରେ ଆଲୋଚନା ଜାରୀ ରଖିବା।

ii. ଦୁଇ ଦେଶ ମଧ୍ୟରେ INR-LKR ବ୍ୟାପାର ବନ୍ଦୋବସ୍ତ ବୃଦ୍ଧି କରିବା।

iii. ନିଜର ରପ୍ତାନୀ କ୍ଷମତା ବୃଦ୍ଧି କରିବା ପାଇଁ ଶ୍ରୀଲଙ୍କା ରେ ମୁଖ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ନିବେଶକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହନ ପ୍ରଦାନ।

18. ପ୍ରସ୍ତାବିତ ଦ୍ୱିପାକ୍ଷିକ ସାମାଜିକ ସୁରକ୍ଷା ଚୁକ୍ତିନାମାକୁ ଶୀଘ୍ର ଅନ୍ତିମ ରୂପ ଦେବା ପାଇଁ ଆଲୋଚନା ଜାରୀ ରଖିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଉପରେ ଦୁଇ ନେତା ସହମତ ହୋଇଥିଲେ।

କୃଷି ଓ ପଶୁ ପାଳନ

19. ଉଭୟ ନେତା ଆତ୍ମନିର୍ଭରଶୀଳତା ଓ ପୋଷଣର ସୁରକ୍ଷାକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଶ୍ରୀଲଙ୍କାରେ ଡାଏରୀ କ୍ଷେତ୍ରର ବିକାଶ ପାଇଁ ଚାଲୁଥିବା ସହଯୋଗକୁ ପ୍ରଶଂସା କରିଥିଲେ।

20. ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ଦିସାନାୟକେଙ୍କ କୃଷି ଆଧୁନିକୀକରଣ ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ଦୁଇ ନେତା ଶ୍ରୀଲଙ୍କାରେ କୃଷି କ୍ଷେତ୍ରର ବ୍ୟାପକ ବିକାଶର ସମ୍ଭାବନାକୁ ପରୀକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ମିଳିତ କାର୍ଯ୍ୟ ସମୂହର ସ୍ଥାପନା କରିବାକୁ ସହମତ ହୋଇଥିଲେ।

ରଣନୀତିକ ଓ ପ୍ରତିରକ୍ଷା ସହଯୋଗ

21. ଭାରତ ଏବଂ ଶ୍ରୀଲଙ୍କାର ସହଭାଗୀ ସୁରକ୍ଷା ସ୍ୱାର୍ଥକୁ ସ୍ୱୀକୃତି ଦେଇ ଉଭୟ ନେତା ପାରସ୍ପରିକ ବିଶ୍ୱାସ ଏବଂ ପାରଦର୍ଶିତା ଉପରେ ଆଧାର କରି ନିୟମିତ କଥାବାର୍ତ୍ତା ଏବଂ ପରସ୍ପରର ସୁରକ୍ଷା ଚିନ୍ତାଧାରାକୁ ପ୍ରାଥମିକତା ଦେବାର ଗୁରୁତ୍ୱକୁ ସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି। ପ୍ରାକୃତିକ ଭାଗୀଦାରୀ ଭାବରେ ଉଭୟ ନେତା ଭାରତ ମହାସାଗରରେ ଦୁଇ ଦେଶ ସାମନାରେ ଆସୁଥିବା ସାଧାରଣ ଅସୁବିଧାକୁ ସୂଚାଇ ଦେଇଛନ୍ତି ଏବଂ ପାରମ୍ପରିକ ତଥା ଅଣ-ପାରମ୍ପରିକ ବିପଦକୁ ମୁକାବିଲା କରିବା ସହିତ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର, ମୁକ୍ତ, ସୁରକ୍ଷିତ ଏବଂ ନିରାପଦ ଭାରତ ମହାସାଗର କ୍ଷେତ୍ରକୁ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବା ପାଇଁ ମିଳିମିଶି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରତିବଦ୍ଧତାକୁ ନିଶ୍ଚିତ କରିଛନ୍ତି। ଭାରତ ଶ୍ରୀଲଙ୍କାର ନିକଟତମ ସାମୁଦ୍ରିକ ପଡ଼ୋଶୀ କ୍ଷେତ୍ର ହୋଇଥିବାରୁ ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ଦିସାନାୟକେ ନିଜର କ୍ଷେତ୍ରକୁ ଭାରତର ସୁରକ୍ଷା ସହିତ ଆଞ୍ଚଳିକ ସ୍ଥିରତା ପାଇଁ ହାନିକାରକ ଥିବା କୌଣସି ମଧ ପ୍ରକାରର ବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ ଅନୁମତି ନଦେବାକୁ ଶ୍ରୀଲଙ୍କାର ପ୍ରତିବଦ୍ଧତାକୁ ଦୋହରାଇଥିଲେ।

22. ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ, ଆଦାନ-ପ୍ରଦାନ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ, ଜାହାଜ ପରିଦର୍ଶନ, ଦ୍ୱିପାକ୍ଷିକ କାର୍ଯ୍ୟ ଏବଂ ପ୍ରତିରକ୍ଷା କ୍ଷମତା ବୃଦ୍ଧିରେ ସହାୟତା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଚାଲିଥିବା ପ୍ରତିରକ୍ଷା ସହଯୋଗରେ ସନ୍ତୋଷ ବ୍ୟକ୍ତ କରି ଉଭୟ ନେତା ସାମୁଦ୍ରିକ ତଥା ସୁରକ୍ଷା ସହଯୋଗକୁ ଆଗକୁ ବଢାଇବାକୁ ସହମତ ହୋଇଥିଲେ।

23. ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ଦିସାନାୟକେ ସାମୁଦ୍ରିକ ତଦାରଖ ପାଇଁ ଡୋର୍ନିୟର ବିମାନ ପ୍ରାବଧାନ ମାଧ୍ୟମରେ ଯୋଗାଇ ଦେଇଥିବାରୁ ଭାରତକୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଜଣାଇଛନ୍ତି; ତଥା ଶ୍ରୀଲଙ୍କାରେ ସାମୁଦ୍ରିକ ଉଦ୍ଧାର ଏବଂ ସମନ୍ୱୟ କେନ୍ଦ୍ରର ସ୍ଥାପନା ସହିତ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସହାୟତା ଯାହାକି ଶ୍ରୀଲଙ୍କା ପାଇଁ ସାମୁଦ୍ରିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସଚେତନତା ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଟେ। ମାନବିକ ସହାୟତା ଏବଂ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପ୍ରଶମନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଶ୍ରୀଲଙ୍କା ପାଇଁ 'ପ୍ରଥମ ସାହାଯ୍ୟକାରୀ' ରୂପରେ ସେ ଭାରତର ଭୂମିକାକୁ ଅଧିକ ପ୍ରଶଂସା କରିଥିଲେ। ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କଥା ହେଉଛି, ସନ୍ଦିଗ୍ଧଙ୍କ ସହିତ ବହୁ ପରିମାଣର ନିଶା ପଦାର୍ଥ କାରବାର କରୁଥିବା ଜାହାଜକୁ ଜବତ କରିବାରେ ଭାରତୀୟ ଏବଂ ଶ୍ରୀଲଙ୍କା ନୌସେନାର ସହଯୋଗ ପ୍ରୟାସରେ ହାଲରେ ସଫଳତା ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ଦିସାନାୟକେ ଭାରତୀୟ ନୌସେନା ପ୍ରତି କୃତଜ୍ଞତା ଜଣାଇଛନ୍ତି।

24. ଜଣେ ଭରସାଯୋଗ୍ୟ ଏବଂ ବିଶ୍ୱସ୍ତ ଅଂଶୀଦାର ଭାବରେ ଭାରତ ଶ୍ରୀଲଙ୍କାର ପ୍ରତିରକ୍ଷା ତଥା ସାମୁଦ୍ରିକ ସୁରକ୍ଷା ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ଆଗକୁ ବଢାଇବା ତଥା ଏହାର ସାମୁଦ୍ରିକ ଅସୁବିଧାର ମୁକାବିଲା କରିବା ପାଇଁ ନିଜର କ୍ଷମତା ବୃଦ୍ଧି ଦିଗରେ ଆବଶ୍ୟକ ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ତାଙ୍କ ସହିତ ଘନିଷ୍ଠ ଭାବରେ ମିଳିମିଶି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ନିଜର ନିରନ୍ତର ପ୍ରତିବଦ୍ଧତାକୁ ଜଣାଇଛି।

25. ଆତଙ୍କବାଦ, ଡ୍ରଗ୍ / ନିଶା ପଦାର୍ଥ କାରବାର, ଅର୍ଥ ହେରଫେର ଭଳି ବିଭିନ୍ନ ସୁରକ୍ଷା ବିପଦ ବିଷୟରେ ଜାଣି ଉଭୟ ନେତା ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ, କ୍ଷମତା ବୃଦ୍ଧି, ତଥା ବୁଦ୍ଧିମତା ଏବଂ ସୂଚନା ବାଣ୍ଟିବାରେ ଚାଲିଥିବା ପ୍ରୟାସକୁ ଆହୁରି ଦୃଢ କରିବାକୁ ରାଜି ହୋଇଥିଲେ। ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ, ସେମାନେ ସହମତ ହୋଇଛନ୍ତି ଯେ:

i. ପ୍ରତିରକ୍ଷା ସହଯୋଗ ଉପରେ ଏକ ଫ୍ରେମୱାର୍କ ରାଜିନାମା ସମାପ୍ତ କରିବାର ସମ୍ଭାବନାକୁ ଅନ୍ୱେଷଣ କରିବା;

ii. ହାଇଡ୍ରୋଗ୍ରାଫି ରେ ଫୋଷ୍ଟର୍ ସହଯୋଗ;

iii. ଶ୍ରୀଲଙ୍କାର ପ୍ରତିରକ୍ଷା କ୍ଷମତା ବୃଦ୍ଧି କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରତିରକ୍ଷା ପ୍ଲାଟଫର୍ମ ଓ ସମ୍ପତ୍ତିର ବ୍ୟବସ୍ଥା;

iv. ସଂଯୁକ୍ତ ଅଭ୍ୟାସ, ସାମୁଦ୍ରିକ ନିରୀକ୍ଷଣ ଏବଂ ପ୍ରତିରକ୍ଷା ବାର୍ତ୍ତାଳାପ ଏବଂ ଆଦାନ-ପ୍ରଦାନରେ ସହଯୋଗ ବୃଦ୍ଧି;

v. ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ, ସଂଯୁକ୍ତ ଅଭ୍ୟାସ ଏବଂ ସର୍ବୋତ୍ତମ ଅଭ୍ୟାସଗୁଡ଼ିକୁ ବାଣ୍ଟିବା ମାଧ୍ୟମରେ ବିପର୍ଯ୍ୟୟ ପ୍ରଶମନ, ରିଲିଫ ଏବଂ ପୁନର୍ବାସ ଉପରେ ଶ୍ରୀଲଙ୍କାର କ୍ଷମତାକୁ ମଜବୁତ କରିବା ପାଇଁ ସହିତ ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ କରିବା; ଏବଂ

vi. ଶ୍ରୀଲଙ୍କା ପ୍ରତିରକ୍ଷା ଶକ୍ତି ପାଇଁ କ୍ଷମତା ନିର୍ମାଣ ଓ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରିବା ଓ ଆବଶ୍ୟକ ସ୍ଥାନରେ ଅନୁରୂପ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଆୟୋଜନ କରିବା।

ସାଂସ୍କୃତିକ ଓ ପର୍ଯ୍ୟଟନ ବିକାଶ

26. ନିଜର ସାଂସ୍କୃତିକ ସମ୍ବନ୍ଧ, ଭୌଗୋଳିକ ନିକଟତା ଏବଂ ସଭ୍ୟତାଗତ ସମ୍ପର୍କକୁ ଦର୍ଶାଇ ଉଭୟ ନେତା ଦୁଇ ଦେଶ ମଧ୍ୟରେ ସାଂସ୍କୃତିକ ଏବଂ ପର୍ଯ୍ୟଟନ ସମ୍ପର୍କକୁ ଅଧିକ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି। ଶ୍ରୀଲଙ୍କା ପାଇଁ ଭାରତ ପର୍ଯ୍ୟଟନର ସବୁଠାରୁ ବଡ଼ ଉତ୍ସ ହୋଇଥିବାରୁ ଏହାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଦୁଇ ନେତା ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ:

i. ଚେନ୍ନାଇ ଏବଂ ଜାଫନା ମଧ୍ୟରେ ବିମାନ ଚଳାଚଳର ସଫଳ ପୁନଃଆରମ୍ଭକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିବା ସହିତ ଭାରତ ଏବଂ ଶ୍ରୀଲଙ୍କାର ବିଭିନ୍ନ ଗନ୍ତବ୍ୟସ୍ଥଳକୁ ବାୟୁ ସଂଯୋଗକୁ ବୃଦ୍ଧି କରିବା।

ii. ଶ୍ରୀଲଙ୍କା ବିମାନ ବନ୍ଦରର ବିକାଶ ଉପରେ ନିରନ୍ତର ଆଲୋଚନା।

iii. ଶ୍ରୀଲଙ୍କାରେ ପର୍ଯ୍ୟଟନ ସଂରଚନାର ବିକାଶ ପାଇଁ ଭାରତୀୟ ପୁଞ୍ଜି ବିନିଯୋଗକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରିବା।

iv. ଧାର୍ମିକ ଓ ସାଂସ୍କୃତିକ ପର୍ଯ୍ୟଟନ ର ବିକାଶ ପାଇଁ ଏକ ସୁବିଧାମୂଳକ ଢାଞ୍ଚା ସ୍ଥାପନ କରିବା।

v. ଦୁଇ ଦେଶ ମଧ୍ୟରେ ସାଂସ୍କୃତିକ ଓ ଭାଷାଗତ ସମ୍ବନ୍ଧର ପ୍ରଚାର ଓ ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ଶିକ୍ଷାଗତ ଅନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ଶିକ୍ଷାଗତ ସଂଯୋଗକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରିବା।

ମତ୍ସ୍ୟପାଳନ ସମସ୍ୟା

27. ଉଭୟ ପାର୍ଶ୍ୱରେ ମତ୍ସ୍ୟଜୀବୀମାନେ ସମ୍ମୁଖୀନ ହେଉଥିବା ସମସ୍ୟାକୁ ସ୍ୱୀକାର କରିବା ସହିତ ଜୀବିକା ନିର୍ବାହ ଜନିତ ସମସ୍ୟାକୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇ ନେତାମାନେ ମାନବିକ ଉପାୟରେ ଏହି ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଉପରେ ସହମତ ହୋଇଥିଲେ। ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ, ସେମାନେ ମଧ୍ୟ କୌଣସି ଆକ୍ରମଣାତ୍ମକ ବ୍ୟବହାର କିମ୍ବା ହିଂସାକୁ ଏଡ଼ାଇବା ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଉପରେ ଆଲୋକପାତ କରିଥିଲେ। ସେମାନେ କଲମ୍ବୋରେ ମତ୍ସ୍ୟପାଳନ ଉପରେ ନିକଟରେ ହୋଇଥିବା ଷଷ୍ଠ (6th) ମିଳିତ କାର୍ଯ୍ୟ ସମୂହ ବୈଠକର ଆଲୋଚନାର ସାରାଂଶକୁ ସ୍ୱାଗତ କରିଥିଲେ। ନେତାମାନେ ବିଶ୍ୱାସ ପ୍ରକଟ କରିଥିଲେ ଯେ ବାର୍ତ୍ତାଳାପ ଓ ରଚନାତ୍ମକ ସମ୍ବନ୍ଧ ମାଧ୍ୟମରେ ଦୀର୍ଘସ୍ଥାୟୀ ଓ ପାରସ୍ପରିକ ରୂପରେ

ଗ୍ରହଣୀୟ ସମାଧାନ ପ୍ରାପ୍ତ କରାଯାଇପାରେ। ଭାରତ ଏବଂ ଶ୍ରୀଲଙ୍କା ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ବିଶେଷ ସମ୍ପର୍କକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ସେମାନେ ଏହି ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କ ଯୋଗଦାନ ଜାରି ରଖିବାକୁ ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଛନ୍ତି।

28. ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ଦିସାନାୟକେ ଶ୍ରୀଲଙ୍କା ରେ ମତ୍ସ୍ୟପାଳନ ର ସ୍ଥାୟୀ ଓ ବ୍ୟବସାୟିକ ବିକାଶ ପାଇଁ ଭାରତର ପଦକ୍ଷେପ ପାଇଁ ଧନ୍ୟବାଦ ଜଣାଇଛନ୍ତି, ଯେଉଁଥିରେ ଭାରତକୁ ପଏଣ୍ଟ ପେଡ୍ରୋ ଫିଶିଙ୍ଗ ହାର୍ବରର ବିକାଶ, କରାଇନଗର ବୋଟୟାର୍ଡ୍ ର ପୁନର୍ବାସ ଏବଂ ଭାରତୀୟ ସହାୟତା ମାଧ୍ୟମରେ ମତ୍ସ୍ୟପାଳନରେ ସହଯୋଗ ସାମିଲ ଅଟେ।

ଆଞ୍ଚଳିକ ଓ ବହୁପାକ୍ଷିକ ସହଯୋଗ

29. ଭାରତ ମହାସାଗରରେ ଅଂଶୀଦାର ସାମୁଦ୍ରିକ ସୁରକ୍ଷା ହିତକୁ ସ୍ୱୀକୃତି ଦେଇ ଉଭୟ ନେତା ମିଳିତ ଭାବରେ ଆଞ୍ଚଳିକ ସାମୁଦ୍ରିକ ନିରାପତ୍ତାକୁ ଉଭୟ ଦ୍ୱିପାକ୍ଷିକ ତଥା ବିଦ୍ୟମାନ ଆଞ୍ଚଳିକ ଢାଞ୍ଚା ମାଧ୍ୟମରେ ଦୃଢ କରିବାକୁ ସହମତ ହୋଇଥିଲେ। ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ, ନେତାମାନେ କଲମ୍ବୋରେ ସ୍ଥିତ ମୁଖ୍ୟାଳୟ ଥିବା କଲମ୍ବୋ ସୁରକ୍ଷା ବୈଠକର ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା ଦସ୍ତାବେଜ ଗୁଡିକରେ ଦସ୍ତଖତକୁ ସ୍ୱାଗତ କରିଛନ୍ତି। ଭାରତ ବୈଠକର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ କୁ ଆଗେଇ ନେବାରେ ଶ୍ରୀଲଙ୍କାକୁ ନିଜର ସମର୍ଥନକୁ ଦୋହରାଇଛି।

30. ଭାରତ IORA ର ଶ୍ରୀଲଙ୍କା ଅଧ୍ୟକ୍ଷତା ପାଇଁ ନିଜର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସମର୍ଥନ ଦେଇଛି। ଉଭୟ ନେତା ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ସମସ୍ତଙ୍କର ସୁରକ୍ଷା ଓ ବିକାଶ ପାଇଁ IORA ସଦସ୍ୟ ଦେଶ ଦ୍ୱାରା ଏକ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କାର୍ଯ୍ୟ ଯୋଜନା ର ଆବଶ୍ୟକତା ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେଇଥିଲେ।

31. ଉଭୟ ନେତା BIMSTEC ଅଧୀନରେ ଆଞ୍ଚଳିକ ସହଯୋଗକୁ ଅଧିକ ଶକ୍ତିଶାଳୀ କରିବା ଓ ବୃଦ୍ଧି କରିବା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କର ପ୍ରତିବଦ୍ଧତାକୁ ମଧ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛନ୍ତି।

32. ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ଦିସାନାୟକେ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ମୋଦୀଙ୍କୁ BRICS ର ସଦସ୍ୟ ହେବା ପାଇଁ ଶ୍ରୀଲଙ୍କାର ଆବେଦନ ପାଇଁ ସମର୍ଥନ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରିଛନ୍ତି।

33. ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ମୋଦୀ 2028-2029 ପାଇଁ ସଂଯୁକ୍ତ ରାଷ୍ଟ୍ର ସୁରକ୍ଷା ପରିଷଦରେ ଏକ ଅସ୍ଥାୟୀ ସିଟ୍ ପାଇଁ ଭାରତର ପ୍ରାର୍ଥୀ ହେବାକୁ ଶ୍ରୀଲଙ୍କାର ସମର୍ଥନକୁ ସ୍ୱାଗତ କରିଛନ୍ତି।

ଉପସଂହାର

34. ନେତାମାନେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି ଯେ ଯେପରି ରେଖାଙ୍କିତ କରାଯାଇଛି ସହମତ ପଦକ୍ଷେପଗୁଡ଼ିକର ପ୍ରଭାବଶାଳୀ ଏବଂ ଠିକ ସମୟରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବା ଦ୍ୱାରା ଦୁଇ ଦେଶ ମଧ୍ୟରେ ଦ୍ୱିପାକ୍ଷିକ ସମ୍ପର୍କ ଗଭୀର ହେବ ଏବଂ ସମ୍ପର୍କକୁ ବନ୍ଧୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ତଥା ପଡ଼ୋଶୀ ସମ୍ପର୍କ ପାଇଁ ଏକ ନୂତନ ମାନଦଣ୍ଡରେ ପରିଣତ କରାଯିବ। ତଦନୁସାରେ, ନେତାମାନେ ସେମାନଙ୍କର ଅଧିକାରୀମାନଙ୍କୁ ବୁଝାମଣାର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ଆବଶ୍ୟକ ସ୍ଥଳେ ମାର୍ଗଦର୍ଶନ ବିସ୍ତାର କରିବାକୁ ରାଜି ହୋଇଥିଲେ। ଦ୍ୱିପାକ୍ଷିକ ସମ୍ପର୍କକୁ ଗୁଣାତ୍ମକ ଭାବରେ ବୃଦ୍ଧି କରିବା ପାଇଁ ସେମାନେ ନେତୃତ୍ୱ ସ୍ତରରେ ଯୋଗଦାନ ଜାରୀ ରଖିବାକୁ ସ୍ଥିର କଲେ, ଯାହାକି ପାରସ୍ପରିକ ରୂପରେ ଲାଭଦାୟକ ହୋଇଥିବ, ଶ୍ରୀଲଙ୍କାର ସ୍ଥାୟୀ ବିକାଶ ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ପୂରଣ କରିବା ଏବଂ ଭାରତ ମହାସାଗର ଅଞ୍ଚଳର ସ୍ଥିରତା ପାଇଁ ଯୋଗଦାନ କରୁଥିବ। ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ଦିସାନାୟକେ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ମୋଦୀଙ୍କୁ ତାଙ୍କର ଯଥାଶୀଘ୍ର ସୁବିଧା ଅନୁସାରେ ଶ୍ରୀଲଙ୍କା ଯାତ୍ରା ପାଇଁ ଆମନ୍ତ୍ରଣ କରିଥିଲେ।